

Kemi

Syrer og baser 4

Puffere

Læringsmål

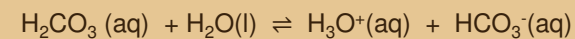
- Udlede pufferligningen.
- Forstå puffervikning i puffersystemer.
- Anvende pufferligningen.

GYMNASIEKEMI

Svagt syre-basepar

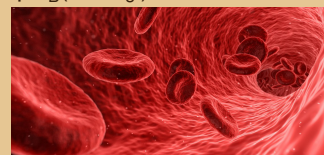
Vi kigger på en opløsning der består af et syre-base-par hvor både syren og basen er svag.

Kulsyre

$$\text{pK}_S(\text{H}_2\text{CO}_3) = 6,4$$

$$\text{pK}_B(\text{HCO}_3^-) = 7,6$$

GYMNASIEKEMI

Pufferopløsning

En opløsning af et svagt korresponderende syre-basepar kaldes en **pufferopløsning**.

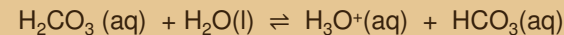
Når der tilsættes en syre eller base til en pufferopløsning ændres pH ikke særlig meget, modsat hvis en syre eller base tilsættes til andre opløsninger.

GYMNASIEKEMI

Pufferligningen

Kigger man på ligevægten mellem den svage syre og base kan man opskrive den som her:

$$K_S = \frac{[\text{HCO}_3^-] \cdot [\text{H}_3\text{O}^+]}{[\text{H}_2\text{CO}_3]} = [\text{H}_3\text{O}^+] \cdot \frac{[\text{B}]}{[\text{S}]}$$

$$\log(K_S) = \log\left([\text{H}_3\text{O}^+] \cdot \frac{[\text{B}]}{[\text{S}]}\right)$$

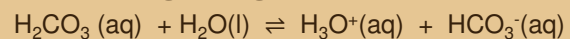
$$\log(x \cdot y) = \log(x) + \log(y)$$

$$\log(K_S) = \log([\text{H}_3\text{O}^+]) + \log\left(\frac{[\text{B}]}{[\text{S}]}\right)$$

GYMNASIEKEMI

Pufferligningen

$$\log(K_S) = \log([\text{H}_3\text{O}^+]) + \log\left(\frac{[\text{B}]}{[\text{S}]}\right)$$

$$\text{pH} = -\log([\text{H}_3\text{O}^+])$$

$$\text{p}K_S = -\log(K_S)$$

$$-\text{p}K_S = -\text{pH} + \log\left(\frac{[\text{B}]}{[\text{S}]}\right)$$

$$\text{pH} = \text{p}K_S + \log\left(\frac{[\text{B}]}{[\text{S}]}\right)$$

$$\frac{[\text{B}] \cdot V}{[\text{S}] \cdot V} = \frac{n_B}{n_S}$$

$$\text{pH} = \text{p}K_S + \log\left(\frac{n_B}{n_S}\right)$$

GYMNASIEKEMI

Puffer tilsat stærk base

	H ₂ CO ₃	OH ⁻	⇌	HCO ₃ ⁻	H ₂ O
Før	0,050 mol	~0 mol		0,050 mol	
Tilsat	0 mol	0,010 mol		0 mol	
Efter	0,040 mol	~0 mol		0,060 mol	

$$\text{pH} = \text{p}K_S + \log\left(\frac{n_B}{n_S}\right)$$

$$\text{pH} = 6,4 + \log\left(\frac{0,050\text{mol}}{0,050\text{mol}}\right) = 6,4$$

$$\text{pH} = 6,4 + \log\left(\frac{0,060\text{mol}}{0,040\text{mol}}\right) = 6,6$$

GYMNASIEKEMI

Vand tilsat stærk base

	OH(aq)
Før	10 ⁻⁷ M
Efter	0,01M

$$\text{pOH} = -\log([\text{OH}^-])$$

$$\text{pOH}_{\text{Før}} = -\log(10^{-7}\text{M}) = 7$$

$$\text{pOH}_{\text{Efter}} = -\log(10^{-2}\text{M}) = 2$$

$$\text{pH} = 14 - \text{pOH}$$

$$\text{pH}_{\text{Før}} = 14 - 7 = 7$$

$$\text{pH}_{\text{Efter}} = 14 - 2 = 12$$

GYMNASIEKEMI

Næste video →

Opgaver, quizzer og simulationer på
www.gymnasiekemi.com

GYMNASIEKEMI